

*Кошман Інна Василівна,
вчитель початкових класів Івангородської філії
КЗ «Олександрівське НВО №2»*

**ВСЕ, ЩО РІДНЕ, ХАЙ НАМ БУДЕ НАЙДОРОЖЧЕ І СВЯТЕ,
РІДНА ВІРА, РІДНА МОВА, РІДНИЙ КРАЙ НАШ НАД УСЕ!**

(урок-квест для учнів 4 класу)

Мета: розширити знання учнів про свою рідну державу, розкрити суть поняття “патріот”, “патріотизм”, формувати і розвивати патріотичні почуття учнів, розвивати пізнавальний інтерес до минулого і сьогодення рідного краю, виховувати почуття гордості за рідну землю, бажання приносити користь рідній країні, сприяти покращенню життя на цій землі.

Обладнання: аркуші паперу, прислів'я, портрети історичних діячів, контурна карта , карта України, фотографії , вірші українських поетів, ребуси, кросворд.

Девіз уроку: Може, десь земля є краща й вища,
а над нею – небо золоте,
та мені найкраща та, де вишня,
та, де вишня мамина цвіте.

Богдан Радиш

Хід уроку

I. Організація класу

Сьогодні свято завітало в школу,
Бо Перше вересня, і пролунав дзвінок.
Змужнілі, сонцем зласкані улітку
Ми розпочнем найперший наш урок.

II. Актуалізація знань

1. Вступне слово вчителя.

Швидко промайнуло тепле літечко і ось вже першовересень покликав вас до школи.

За літо ви набралися сил, подорослішали. Нас чекає цікава і напружена робота в 4 класі, пізнавальні уроки читання, математики, української та англійської мов... А на нашому найпершому уроці ми поговоримо про ті найважливіші речі, без яких не може існувати кожна людина. Як ви думаєте, про що буде йти мова сьогодні на уроці?

2. Вправа «Мікрофон»

Учні передають мікрофон один одному і називають найважливіші для людини речі (про маму, рідну землю, здоров'я і т. д.)

3. Оголошення теми та мети уроку.

Кожна людина найбільше любить той край, де народилася і живе. Кожен пишається своєю рідною землею, завжди хоче розповісти про неї найкраще.

Ми щасливі, що народилися на чудовій, багатій, мальовничій землі – в нашій Україні. Тут жили наші діди й прадіди, тут живуть наші батьки, тут корінь роду українського. Де б ми не були, ми завжди будемо згадувати і рідну домівку, де ми народилися, і мамині очі, і вірних друзів, з якими ділили і радощі, і горе, і ще багато-багато речей, які ми пам'ятаємо і любимо ще з дитинства.

Сьогодні на уроці ми ще раз переконаємося, яка чудова, багата та унікальна рідна земля, перевіримо рівень наших знань про Україну та дізнаємося багато цікавого про нашу Батьківщину.

Я не бував за дальніми морями,
Чужих доріг ніколи не топтав —
В своїм краю під буйними вітрами
Щасливим я і вільним виростав.
Мене ліси здоров'ям напували,
Коли бродив у їхній гущині,
Мені поля задумливо шептали
Свої ніким не співані пісні.

- Яке слово вийшло у виділених клітинках? (Патріот)

2. Пояснення слова «патріот», «патріотизм»

- Патріот – це людина, яка любить свою Батьківщину, йде на подвиг за неї, віддана своєму народові. Патріотизм – це почуття любові до рідної землі, прагнення зберегти її мову, культуру, готовність діяти в інтересах своєї країни та захищати її від ворогів.

3. Робота в групах

- Патріоти – це люди, які дуже люблять свою країну і роблять все, щоб вона розвивалася і процвітала. Запишіть, що саме і як слід робити людям – патріотам, щоб рідна земля була квітучою і щасливою.

П – поважати традиції та звичаї своєї Батьківщини

А - активно діяти

Т – трудитися на благо Батьківщини

Р – розвиватися самому

І – проявляти ініціативу

Т – творити добро

4. Квест

Сьогодні у нас незвичайний урок - урок-квест. Ми будемо складати пазли, але щоб покласти їх на місце, треба виконати певні завдання. Виконуючи завдання квесту ми систематизуємо свої знання, ще раз переконаємось, яка чудова і унікальна наша Батьківщина. Проте спочатку нам потрібно об'єднатися в команди. У вас на партах лежать частини малюнків з краєвидами. З'єднайте свою частину малюнка з картками інших однокласників так, щоб утворилось ціле. Переможе та команда, яка першою складе карту України.

Станція «Держава в центрі Європи»

- 1) Обведіть контури України на контурній карті.
- 2) Напишіть назви держав, з якими межує Україна.
- 3) Позначте на карті найбільші українські міста.
- 4) «Що в Україні най-най...»

- найбільша річка (Дніпро)
- найвища гора (Говерла)
- найбільший звір (зубр)
- найкрасивіше і найглибше озеро (Синевір)
- найбільше місто (Київ)
- найглибша печера (Оптимістична)

Станція «Мова – душа народу»

- 1) Із розрізнених слів складіть приказки та прислів'я про рідну землю

Рідна і в мила. земля жмені (Рідна земля і в жмені мила.)

За віддай . рідний життя край (За рідний край життя віддай.)

Людина соловей без без Батьківщини як пісні. (Людина без Батьківщини як соловей без пісні.)

За тепліше та морем миліше. дома (За морем тепліше, та дома миліше)

Рідна мачуха земля мати чужа. а (Рідна земля мати, а чужа – мачуха.)

землі за рідної золото. Грудка дорожча (Грудка рідної землі дорожча за золото.)

- 2) Відтворіть вірш із розрізнених рядків.

Солодкий дивний світ, що ми звемо життям,

В його теплі зростав і усміхавсь квіткам!

Як не любить той край, де вперше ти побачив

Де вперше став ходять і квіткою неначе

(Як не любить той край, де вперше ти побачив

Солодкий дивний світ, що ми звемо життям,

Де вперше став ходять і квіткою неначе

В його теплі зростав і усміхавсь квіткам!

Володимир Сосюра)

Як любо тут, як славно жить серед цієї вроди.

Вітчизні хочу я своїй зрости достойним сином.

Але до рідної землі збайдужитись не можна.

Кохаю край наш дорогий, що зветься Україна.
Босоніж стежка побіжить левадою в городи...
Є в світі зваби немалі, цікава стежка кожна...

*(Босоніж стежка побіжить левадою в городи...
Як любо тут, як славно жить серед цієї вроди.
Кохаю край наш дорогий, що зветься Україна.
Вітчизні хочу я своїй зрости достойним сином.
Є в світі зваби немалі, цікава стежка кожна...
Але до рідної землі збайдужитись не можна.*

Володимир Коломієць)

Напуває яворину і оброшує сади.
Дуже любимо завжди,
Літом злива в теплу днину поливає степ, луги,
Бо на цій землі хорошій ми зростаємо міцні,
Взимку білу полотнину тче пороша навкруги,
Навіть грози і пороші на своїй землі хорошій
Ми чудову Батьківщину, нашу рідну Україну
Нам несуть щасливі дні.

*(Взимку білу полотнину тче пороша навкруги,
Літом злива в теплу днину поливає степ, луги,
Напуває яворину і оброшує сади.*

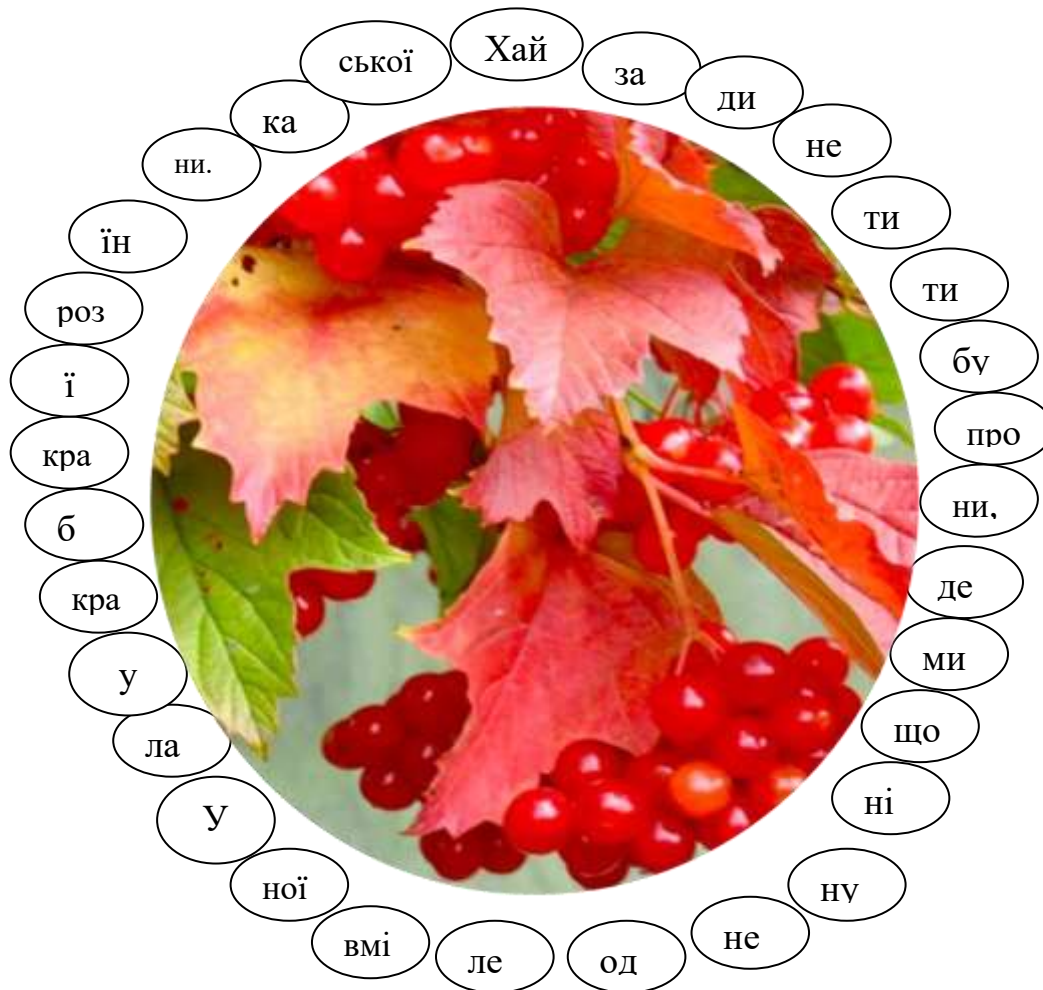
*Ми чудову Батьківщину, нашу рідну Україну
Дуже любимо завжди,
Бо на цій землі хорошій ми зростаємо міцні,
Навіть грози і пороші на своїй землі хорошій
Нам несуть щасливі дні.*

Платон Воронько)

- 3) Напишіть якомога більше прикметників, які характеризують українську мову.

Станція «Йдемо у майбутнє, пам'ятаючи про минуле»

- 1) Прочитайте зашифрований уривок із вірша Романа Завадовича «Наша Батьківщина». Читати треба за ходом годинникової стрілки, щоразу пропускаючи однакову кількість кружечків.

(Хай не буде ні одної української дитини, що не вміла б розказати про минуле України.)

- 2) Розгадайте ребуси – дізнаєтеся прізвища найвідоміших кошового та гетьманів України.

1, 2, 5

,
(Байда)

,

,,,

,,,,

(Мазена)

~~ø~~ а

,,

,,, Ч

,,, Й

(Сагайдачний)

~~І~~ Ё

,,ЦЬ

, Й

(Хмельницький)

3) Додайте словечко – закінchte прислів'я.

Де козак, там і ... (слава)

Степ та воля – козацька.... (доля)

Козацькому роду нема ... (переводу)

Ми з такого роду, що любимо ... (свободу)

Козак не боїться ні тучі, ні ... (грому)

Станція «Обереги рідної землі»

1) З'єднайте опис предмета із його назвою.

Вишита сорочка	писанка
Квіти, листя, сплетені в коло, яким найчастіше прикрашають голову	лелека
Розмальоване куряче або декоративне, звичайно дерев'яне яйце, призначене для Великодніх свят	рушник
Довгастий шматок тканини для витирання обличчя, тіла, посуду і т. п., а також вишитий шматок тканини для оздоблення житла в українських оселях.	вінок
Великий перелітний птах із довгими ногами та довгим прямим дзьобом	вишиванка
Кущова рослина з білими невеликими квіточками та гіркими чи кисло-солодкими ягодами, зібраними в кетяг	верба
Дерево або кущ із гнучким гіллям, вузькими листочками. Найчастіше росте по берегах річок, понад ставками, поблизу копанок	калина

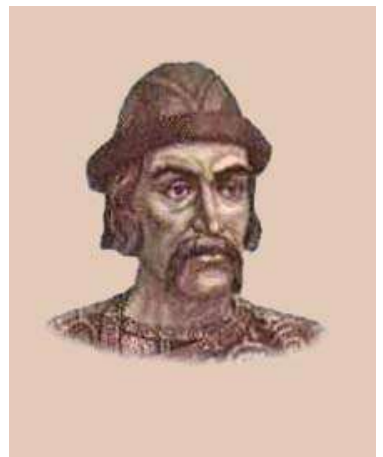
2) Знайдіть у таблиці назви рослин, що входять у український віночок

Я	К	Л	Ю	Б	И	С	Т	О	К	Т	О	З	И	М	І
Б	М	А	Л	Ь	В	А	К	И	В	А	М	А	К	Т	Р
У	В	Ю	Б	Б	Е	З	С	М	Е	Р	Т	Н	И	К	Ь
Р	О	М	А	Ш	К	А	І	Т	Д	Е	Р	Е	В	І	Й
З	В	Я	Б	Л	У	Н	Я	Н	Т	Р	О	Я	Н	Д	А
М	А	С	В	О	Л	О	Ш	К	И	Ю	Л	Д	Ж	Г	И

(Любисток, мальва, мак, безсмертник, ромашка, деревій, яблуня, троянда, волошки)

Станція «Славні сини та дочки України»

1) Підпиши портрети відомих українців

(Іван Франко, Тарас Шевченко, Леся Українка, Богдан Хмельницький, Ліна Костенко, Ярослав Мудрий)

2) Вгадай історичну особу за описом.

37 років залишався Великим князем. У цей період Київська Русь перебувала на вершині могутності. Саме завдяки йому в Києві будувалися школи, було укладено перший літопис, засновано першу на Русі бібліотеку.

(Ярослав Мудрий)

Відомий український політичний і державний діяч, полководець, гетьман України, засновник Української козацької держави.

(Богдан Хмельницький)

Ще навчаючись в школі, захопився авіабудуванням. Після закінчення інституту працював головним конструктором на заводі, що випускав планери. Створив єдиний у світі літак, який знаходиться в серійному виробництві понад 50 років. Його ім'я дало назву всім українським літакам.

(Олег Антонов)

Відома українська художниця-самоук. Жодного дня не вчилася в школі, не мала вчителів малювання, але її картини з квітами відомі на весь світ.

(Катерина Білокур)

Він спочатку виступав як футболіст, але спортивних вершин досягнув як тренер. Під його керівництвом команда «Динамо» 8 разів ставала чемпіоном. Цього тренера Андрій Шевченко називав своїм батьком і вчителем.

(Валерій Лобановський)

Станція «7 чудес України»

1) З'єднайте фотографію і назву об'єкта

(Києво-Печерська Лавра, місто Кам'янець, дендропарк Софіївка, Софія Київська,
Херсонес Таврійський, острів Хортиця, Хотинська фортеця)

IV. Підсумок уроку

- Ось і підійшов до завершення наш урок. Напевне, всі ви зрозуміли, на якій унікальній землі ми живемо. Ми маємо чим пишатися і чим гордитися. Наші предки дуже багато трудилися, щоб Україна стала незалежною могутньою державою. А тепер від нас, від наших знань і вмінь, від нашого патріотизму залежить, якою бути Україні далі.

1) Інтерактивна вправа «Мікрофон»

- Продовжте речення «Після цього уроку я знаю, що ...»

2) Робота в групах

- Обговоріть і запишіть на листочках, як ви, учні 4 класу, можете проявляти свій патріотизм. Прикріпіть ці листочки на карті України і пам'ятайте, що людину прикрашають не слова, а добрі справи.

Любіть Україну, як сонце, любіть,
як вітер, і трави, і води...

В годину щасливу і в радості мить,
любіть у годину негоди.

Любіть Україну у сні й наяву,
вишневу свою Україну,
красу її, вічно живу і нову,
і мову її солов'їну.

Любіть у труді, у коханні, у бою,
як пісню, що лине зорею...

Всім серцем любіть Україну свою —
і вічні ми будемо з нею!

Література:

1. Бех І.Д., Чорна К.І. Програма Українського патріотичного виховання дітей та учнівської молоді. К.: 2014 – 47 с.
2. Усі крилаті вислови, прислів'я, приказки, загадки / Укладач Н.В. Курганова. – Харків: Торсінг плюс, 2005. – 320 с.
3. Коструба С.С. та ін. Чиста криниця: Проб. підруч. для 4 кл. чотириріч. та 3 кл. триріч. почат. шк./ С.С. Коструба, Н.С. Івасько, О.Д. Жовнір. – К.: Форум, 2000. – 322 с.
4. Пономаренко Л.В. Тютюнник С.В. Ми – діти твої, Україно! Сценарії заходів національного спрямування. 1-4 класи / Л.В. Пономаренко, С.В. Тютюнник. – Х. : Видавнича група «Основа», 2015. – 126 с.